

УДК 378. 013. 014

THE INFLUENCE OF EDUCATIONAL INNOVATION ON THE CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE EDUCATORS

ВПЛИВ ОСВІТНЬОЇ ІННОВАТИКИ НА КРЕАТИВНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Pashchenko M. / Пащенко М.І.*s.p.s., as.prof./к.пед.н., доцент,**teacher /викладач,*

ORCID 0000-0002-4011-1800

Denysiuk T. / Денисюк Т.К.*s.p.s/канд.філолог. наук***Yatsenko T./Яценко Т. В.***teacher/викладач**Municipal Institution" Uman Taras Shevchenko Professional College of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council"**Heavenly Hundred, 33, 20300**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж**ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»**вул. Небесної сотні, 33, 20300*

Анотація. У статті обґрунтовано сутність інноватики як окремої галузі наукового знання. Представлено сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх педагогів у контексті розвитку креативних професійних здібностей. Доведено доцільність використання інноваційних технологій у процесі формування творчої обдарованої особистості майбутнього педагога. Інноваційні педагогічні технології спрямовуються на забезпечення творчого розвитку студентів у різних видах освітньої діяльності за нових ринкових умов. Принципи інноваційних технологій навчання зобов'язують викладача зробити кожного студента учасником освітнього процесу, що шукає шляхи і способи вирішення проблем.

Ключові слова: творча активність, студенти.

Вступ.

Творча активність – це властивість особистості, яку слід розвивати у кожного студента, незалежно від рівня розвитку його творчих здібностей. Завдання вищої школи – виявити і розвинути їх в освітній діяльності. Розвинути креативні професійні здібності – це означає озброїти майбутнього фахівця способом діяльності, навичками виконання майбутньої роботи, створити умови для розвитку обдарованості.

Метою дослідження є проблеми формування творчої обдарованої особистості майбутнього педагога у процесі використання інноваційних технологій навчання, заохочення, сприяння і проведення комплексної роботи, спрямованої на забезпечення умови для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності.

Творче самовираження не виключає репродуктивного самовираження студентів в освітній діяльності. У процесі використання інноваційних технологій навчання відбувається розвиток творчого самовираження студентів, удосконалюються старі і створюються нові знання, навички і вміння, розширюються межі їх застосування, підвищуються рівні оволодіння ними,

репродуктивна діяльність збагачується елементами творчої діяльності студентів. Творча активність і творча діяльність – взаємопов'язані і взаємообумовлені поняття. Творча активність є динамічною умовою становлення і реалізації творчої діяльності при сформованості творчої активності.

Велику увагу питанню творчості у своїх наукових працях приділяв Л.Виготський. Я.Пономарьов розробив концепцію розвитку і впливу внутрішнього плану дій на процес творчості. О.Лук займався проблемою впливу розумових здібностей на процес творчості. В.Моляко наголошував на необхідність творчого тренінгу. І.Волков, Л.Івахненко та інші наголошували, що творчості необхідно спеціально вчити.

В межах існуючої системи є різні моделі навчання. Г. Васянович пропонує класифікацію моделей навчання: трансляційна, формуюча, розвиваюча, активізуюча, вільна [3].

Педагогічна технологія означає ланцюжок логічно впорядкованих навчальних кроків, актів і циклів у процесі навчання, передбачає формування цілей через результати навчання. Необхідно перетворити навчання у своєрідні технологічні процеси з гарантованим результатом.

Для педагогічних технологій характерним є систематичний підхід врахування досягнень педагогіки, психології, соціології, теорії управління тощо. Метою педагогічних технологій є не накопичення знань та вмінь, а постійне збагачення досвідом творчості і формування механізму самоорганізації і самореалізації особистості. Реалізація такого завдання вимагає іншого підходу до навчання, до виділення і моделювання видів діяльності, допомагає виробити у студентів активне ставлення до довкілля. Враховуючи, що сучасна модель освіти включає: предмет пізнання, способи діяльності, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісне ставлення до світу, вона передбачає взаємозалежність рівня розвитку та успіху у навчанні. Тому від студентів викладачі вимагають самоорганізації, організації навчальної діяльності, розвитку аналітичних здібностей, умінь пізнавальної діяльності, самостійності, творче ставлення до завдань. Успішність навчання залежить від сформованості мотиваційної сфери, наявних знань, ціннісних орієнтацій та установок.

Викладачі відкривають у студентів можливість процесу самореалізації себе як особистість. Творчі студенти досягають надійних засобів саморегулювання, самооцінки і внутрішнього стимулювання, що веде до комфортної душевної рівноваги. Педагогічна технологія – втілення бачення світу, розуміння особистості, її спроможності самореалізуватись у динамічному житті за нових ринкових умов.

Розвиток особистості на всіх етапах її життєдіяльності – це умови, засади всебічного розвитку особистості, забезпечення її творчого потенціалу, реалізації здібностей, зростання компетентності, удосконалення отриманих знань, умінь, навичок у майбутній професійній діяльності.

Вивчаючи нові процеси у галузі освіти, інноватика як наукова дисципліна покликана розкривати сутність їх наукового проектування і мистецького

втілення, виявити закономірні зв'язки між традиціями і новаціями, обґрунтувати моделі системних нововведень в установах і закладах освіти.

Основними *складовими освітньої інноватики* є:

- теорія створення інновацій у системі освіти;
- методологія сприйняття, оцінки та інтерпретації нового у соціології, дидактиці, психології, педагогічному менеджменті;
- технологія і досвід практичного застосування освітніх інновацій[1].

Виділяють *дослідницькі завдання освітньої інноватики*:

- обґрунтування її місця у системі загальнонаукового і соціально-психологічного знання;
- висвітлення основних функцій та їх роль в теоретичному осмисленні шляхів реформування системи освіти;
- визначення перспектив функціонування, розвитку і управління освітніми закладами;
- застосування і впровадження освітньої інноватики як критеріальної оцінки передового педагогічного досвіду;
- розроблення понятійно-категоріального апарату освітньої інноватики;
- розкриття тенденцій розвитку інноваційних процесів у системі вищої освіти;
- підготовка рекомендацій щодо практичного втілення інноваційних процесів.

Перспективними напрямками освітньої інноватики є: інноватика як окрема галузь наукового знання; інноваційні процеси в освіті як предмет методологічного дослідження; наукова проблематика інноваційних процесів у сучасній філософії освіти; стратегічний розвиток засад теоретичної освітньої інноватики; суперечності інноваційної діяльності і способи їх розв'язання; оновлення освітньої практики на основі соціально-психологічних закономірностей розвитку інноваційних процесів; зміст, структура і функції освітньої інноватики; прикладні аспекти обґрунтування освітньої інноватики; інноватика у системі наукового знання; необхідні і достатні умови реалізації інноваційних процесів у освіті; норми інноваційної діяльності тощо.

Виділяють *типи навчання*:

- підтримуюче, спрямоване на відтворення соціально-культурної системи;
- інноваційне, яке стимулює інноваційні зміни в освіті;
- шокове, до якого відносять раптові зміни в житті людини і суспільства [1].

Тенденція до неперервності освітнього процесу на рівні особистості потребує структурного і змістового його оновлення. Відбувається процес інтеграції різних підходів до навчання у світовій практиці, виникла потреба вчителів у нових освітніх технологіях.

Визначають загальні закони перебігу інноваційних процесів:

- ❖ закон незворотної дестабілізації інноваційно-освітнього середовища;
- ❖ закон фінальної реалізації інноваційного процесу;
- ❖ закон стереотипізації освітніх інновацій;
- ❖ закон циклічного повторення.

Інноваційні педагогічні технології спрямовуються на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності за нових ринкових умов. В основі оновлення методів, прийомів навчальної діяльності мають бути гуманістичні стосунки, партнерські відносини, принципи рівноправного діалогу викладач–студент. Визначальною спрямованістю такої роботи є розвиток самостійності студентів, їхньої пізнавально-дослідницької діяльності, систематичне формування у них вмінь відстоювати свою точку зору, оцінку життєвих фактів і явищ, власні погляди, переконання та ідеали.

У педагогічний процес впроваджуються інноваційні технології: інформаційні, комп'ютерні, інтегровані курси, модульно-кредитне навчання, модульно-розвивальне навчання, рейтингова система оцінювання знань, активні методи навчання, дистанційне навчання тощо. Тому визначальна роль у формуванні творчої особистості майбутнього вчителя належить викладачу, його творчості.

Під час розвитку творчої уяви можна використовувати комплекс вправ, рольові та ділові ігри, моделювання професійних завдань на кмітливість, які ламають стереотипи. У ході занять студенти вчаться користуватися методами генерації ідей, такими, як метод мозкового штурму, метод фокальних об'єктів та метод морфологічного аналізу. Важлива роль для розвитку творчого мислення студентів, має опанування системним оператором, або схемою талановитого розв'язання винахідницьких задач на нетехнічному матеріалі. Згадані завдання представляють собою фантастичні ситуації, які містять суперечність і вимагають її розв'язання[5].

Інноваційні педагогічні технології спрямовуються насамперед на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності, у динамічному житті за нових ринкових умов.

Професійність педагога характеризується *рисами*:

- педагог повинен бути організатором, систематично діяти на психологію студентів;
- педагог вміє перетворити студента у суб'єкт самовиховання, самоосвіти;
- кваліфікація педагога полягає в його умінні трансформувати державні цілі у педагогічні.

Від педагога вимагається система послідовних дій, направлених на досягнення цілей освіти які висувуються сучасним суспільством. Діяльність педагога включає напрямки:

- конструктивна діяльність;
- організаційна діяльність;
- комунікативна діяльність;
- гностична діяльність [3].

Важливими умовами міцного засвоєння знань і умінь, застосування їх на практиці є: мистецтво педагога викликати інтерес до предмету та активне відношення студента до навчальної роботи.

Освітній процес в умовах закладів вищої освіти повинен: по-перше, бути імітацією того середовища, в якому будуть жити і працювати студенти; по-друге, містити у собі конкретну мету, і проблеми діяльності; по-третє,

забезпечувати формування у студентів здатності вирішувати практичні задачі, змінювати та покращувати той предметний світ, в якому вони живуть і працюють.

Висновки.

Інноваційні технології навчання впливають на проблеми формування творчої особистості майбутнього педагога, сприяють проведенню комплексної роботи, спрямованої на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності. В основі лежить принцип безпосередньої участі, який зобов'язує викладача зробити кожного студента учасником освітнього процесу що шукає шляхи і способи вирішення проблем. Інноваційні технології навчання формують моральний, інтелектуальний, фізичний, естетичний розвиток студентів, впливають на зростаючу активність студентів у відношеннях з оточуючим світом, розвиток творчого самовираження.

Література:

1. Васянович Г. П. Педагогіка і психологія. Вибрані твори: в 5-ти т. – Т. 4: Збірник наукових праць. – Львів : Сполом, 2010. – 512 с.

2. Галузінська М. І., Черненко Л.П. Інноваційні педагогічні технології як засіб модернізації традиційної системи навчання в умовах освітнього середовища закладів вищої освіти. INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL Conference April 6-7 2021 CONDITIONS FOR THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES IN EDUCATION. Scientific and technological revolution of the XXI century '2021 Німеччина

3. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогічні умови застосування модульно-розвивальної системи навчання в процесі підготовки майбутніх вчителів. // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Гол. ред.: Мартинюк М.Т. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2010. – Ч. 2. – С. 339–345.

4. Пащенко М.І. Інноваційні технології навчання: словник-довідник. – Умань: ПП Жовтий, 2016. – 194 с.

5. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навчальний посібник. – Київ.: ІСДОУ, 1994. –112 с.

6. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість учителя: Визначення, теоретична модель, функції підготовки // Педагогіка і психологія. – К.: Педагогічна думка, 1998. – 255 с.

References:

1. Vasyanovych G. P. Pedagogy and psychology. Selected works: in 5 volumes - Volume 4: Collection of scientific works. - Lviv: Spolom, 2010. - 512 p.

2. Galuzinska M. I., Chernenko L.P. Innovative pedagogical technologies as a means of modernizing the traditional system of education in the conditions of the educational environment of higher education institutions. INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL Conference April 6-7 2021 CONDITIONS FOR THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES IN EDUCATION. Scientific and technological revolution of the XXI century '2021 Germany

3. Pashchenko M.I., Krasnoshtan I.V. Pedagogical conditions for the application of the modular development system of education in the process of training future teachers. // Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna / Head. ed.: Martyniuk M.T. – Uman: PP Zhovtyy O.O., 2010. – Part 2. – P. 339–345.

4. Pashchenko M.I. Innovative learning technologies: a reference dictionary. – Uman: PP Zhovtyy, 2016. – 194 p.

5. Sysoeva S.O. Basics of the teacher's pedagogical creativity: a study guide. - Kyiv.: ISDOU, 1994. -112 p.

6. Sysoeva S.O. Pedagogical creativity of the teacher: Definition, theoretical model, functions of training // Pedagogy and psychology. - K.: Pedagogical thought, 1998. - 255 p.

Abstract. *The article substantiates the essence of innovation as a separate field of scientific knowledge. The modern requirements for the professional training of the future teachers in the context of the development of creative professional skills are presented. The expediency of using innovative technologies in the process of forming of the gifted personality of a future teacher has been proved. Innovative pedagogical technologies are directed to ensure the creative development of the students in different types of educational activities in new market conditions. The principles of innovative learning technologies oblige teachers to make every student a participant in the educational process looking for ways and methods to solve problems.*

Keywords: *creative activity, students.*